

Ferlan Štefan, c. kr. stotnik računovodja v Gradcu, 1 fl.; Janežič J. v Grižah, 3 fl.; Canjkar T., c. kr. okr. sodnik v Sevnici, 2 fl.; Žužek Fran, c. kr. v. inženier v Ljubljani, 2 fl.; Vilhar Ivan, 5 fl.; Selič Valentin, župnik v Kostrivnici, 10 fl.; Gaberc Martin, župnik v Kapelah, 5 fl.; Ropas Martin, izdel. glasovirjev v Celju, 3 fl.; Dar iz Solčave, 10 fl.; Vrečer Anton v Celju, 1 fl.; dr. Turner Pavel, 50 fl.; okrajni zastop v Celju, 100 fl.; dr. Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v pok. v Gradcu, 3 fl.; Petek Ivan v Žalcu, 2 fl. (Dalje prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Ruski car Nikolaj je s svojo soprogo in vnanjim ministrom Lobanovom danes došel na Dunaj. Z vso mogočo slovesnostjo so ga vsprejeli Nj. veličanstvo svetli cesar, svetla cesarica, nadvojvode, ministri in drugi dostojanstveniki. Po ulicah pa je bilo nastavljenih 35tisoč vojakov. — V nedeljo so se zedinili nižje-avstrijski krščanski socialisti in krščanski nemški narodnjaki za volitve v deželni zbor, kjer bodo gotovo imeli večino. Liberalci in Schönererjanci pa so kar zblazneli. — Dne 13. septembra imajo nižjeavstrijski kmetje velik shod na Dunaju.

Češko. Čehi in Nemci so se letos začeli sila pisano gledati; kajti Nemci o enakopravnosti ničesar nočejo slišati. Posebno pa jih jezi, da so v nedeljo mladočeški poslanci sklenili, izdati oklic na ljudstvo, naj zloga denar za ustanovitev narodnega zaklada v korist češkim manjšinam v nemških mestih.

Štajarsko. Voditelji liberalnih veleposestnikov, med njimi grof Wurmbbrand, so izdali volilni oklic, v katerem zatrjujejo, da ne pripustijo, da bi se stališče Nemcev na Spodnjem Štajarskem spravilo v nevarnost. Ti veleposestniki bodo torej stali na strani naših najhujših nasprotnikov; po tem takem slov. zastopniki ne bodo mogli vstopiti v deželni zbor. Zato proč od Gradca!

Koroško. V nedeljo in ponedeljek so Slovenci imeli po raznih krajih najmanj shodov. Bil je razgovor o deželnem gospodarstvu in o volitvah. Vsi ti shodi so bili izvrstno obiskani. Tudi nemško katol. politično društvo je priredilo več shodov. Katoliški Slovenci in Nemci zmagajo bržčas v vseh kmečkih okrajih. Daj Bog!

Kranjsko. V nedeljo je priredilo shod v Medvodah ljubljansko katol. delavsko društvo, v Metliki pa dolensko katol. politično društvo. Oba shoda sta bila jako dobro obiskana. — M. Hubad, slavni pevovodja »Glasbene Matice«, je dobil dveletni odpust; nadomestoval ga bode Slovenec J. Čerin, organist dvorne cerkve na Dunaju.

Primorsko. Politično društvo »Edinost« ima prih. nedeljo zopet občni zbor v Trstu. — Laški liberalci ali progresisti, ki vedno škilijo na Italijansko in dozdej niso hoteli voliti v državni zbor, so sklenili, da se teh volitev prihodnjic udeležijo. — Občni zbor isterske Ciril-Methodove družbe v Opatiji je zahteval hrvaško gimnazijo v Pazinu in ljudsko šolo v Pulju.

Hrvaško. Več vukovarskih meščanov je prosilo deželno vlado, naj se vsi dijaki po srednjih šolah uče madjarščine. Gotovo bodo še drugi Madjaroni tega prosili, in vlada bo tej prošnji ustregla, ako se Hrvatje temu z vso silo ne uprejo.

Ogersko. Shod turistov ali hribolazcev bi imel te dni biti, pa je moral izostati, ker se tujci vedno bolj ogibajo smrdljive Budapešte. — V nedeljo je priredila krščanska ljudska stranka štiri shode, tri pa je vlada

zaprečila. — Dvajset krščanskih časnikov ima kar 23 tiskovnih pravd. Na tak način jih hočejo liberalci ugonobiti; mogoče, toda krščanskega ljudstva ne bodo!

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so častitali knezu črnogorskemu o priliki zaročitve njegove hčere z laškim prestolonaslednikom. — Papežev poslanec Makario je srečno došel k abesinskemu kralju Meneliku, ki je izpustil vse one laške ujetnike, ki so rojeni v nekdanjih papeževih deželah.

Italijansko. Vse se veseli, da se je zaročil prestolonaslednik Viktor Emanuel s črnogorsko princesinjo Heleno. Mislijo, da si s tem Italija pridobi prijateljstvo Rusije, kadar pa razpade Turčija, da Italiji takrat pripade Albanija. Zoper zadnjo željo moramo Avstrijci že zanaprej protestovati.

Nemško. Te dni se vrši v Dortmundu 43. občni nemški katol. shod. Udeležba je velikanska. — Vojni minister Bronsart je odstopil, ker se je najvišja vojaška pisarna zoperstavljala, da se državnemu zboru predloži novi vojaški kazenski zakonik. Ker je hotel odstopiti tudi kanclar knez Hohenlohe, je cesar v to predložitev privolil.

Rusko. List »Nord« in drugi listi jako ostro pišejo zoper Turčijo. Prav tako! — Vojno brodovje je dosedaj dobivalo premog iz Angleške, zanaprej pa se bode rabil ruski premog; Rusi nočejo v nobenem oziru biti odvisni od Angleške.

Rumunsko. Ko se bode dne 28. septembra slovesno blagoslovila nova struga Donave pri Železnih vratih vpričo našega svetlega cesarja, napotijo se potem na vladar z rumunskim kraljem v Bukarešto.

Turško. V Macedoniji in Stari Srbiji so rezervisti ubili več kristjanov. — Na Kreti še vedno traja mesarsko klanje med Turčini in kristjani, zastopniki evropskih držav v Carigradu pa se tako počasi posvečujejo s turško vlado zaradi Krete, da mora tudi polževa kri zavreti.

Črnogorsko. Dvestoletnica vladarske rodovine Petrovič-Njeguš se vendar slavi letos sredi meseca septembra. — Kneževa hči Ana se bojda zaroči z nekim oldenburškim princem, Ksenija pa s srbskim kraljem.

Špansko. Ko so vojaki te dni odhajali na Kubo, so matere po nekaterih mestih hotele to zabraniti, in je prišlo do krvave rabuke. — V tej državi je sila veliko židov, zato se že ondi oglašajo njihovi nasprotniki, protisemitje.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Tako smo po zanesljivih virih našli, da so se črni Ogrji naselili l. 893. v Zatisju; v Panoniji, na sedanjem Ogerskem pa še le koncem 899. l. Madjarski »millenium« v tekočem letu torej nima pravega pomena, ker ni zgodovinsko utemeljen.

Glavno in v vsakem oziru imenitno je pa vprašanje: Katere narodnosti so bili črni Ogrji, ki so z Arpadom prihruli v Evropo? V obče se je trdilo, da so Arpadovi Ogrji po narodnosti in jeziku bili Madjari ter govorili sedanjo madjarščino, a v novejšem času prodira celo drugo mnenje. Veleučeni slovaški zgodovinar, Fr. V. Sasinsek je namreč objavil več znamenitih razprav¹⁾, v katerih dokazuje, da so črni Ogrji, ki so na panonskih

¹⁾ Glej: Sv. Method a Uhorsko, 1884; in Arpad a Uhorsko, 1885.

planjavah ustanovili Ogersko, bili istotako Slovani in da so madjarski jezik na Ogersko prinesli še le Polovci ali Kumani.

Ze najstarejša doba v kateri se omenjajo Ogri, nam jih predstavlja kot Slovane. Ko so namreč pri Kerzonesu napadli sv. Cirila, so, slišavši podučne besede iz njegovih ust, spustili njega in njegove spremljevalce. Tudi zelo stari, če ne istodobni životopis, — sv. Metoda kaže nam Arpada Slovana. »Ko je, — poroča životopis — prišel (okoli l. 884.) kralj ogerski (Arpad) v donavske kraje, želel je videti sv. Metoda. Nekateri ljudje so sicer menili, da to ne bode lahko, a Metod je šel k njemu. On ga je tedaj, kakor se spodobi za takega gospoda, vsprejel z vso častjo in z velikim veseljem. Pogovarjal se je z njim, kakor se spodobi ter ga odpustil z velikimi darovi, zagotovivši ga svoje ljubezni. Rekel mu je: »Spominjaj se me, častiti oče, v svetih molitvah vsikdar!«

V katerem jeziku pa je govoril Metod z Arpadom in sicer brez tolmača? Gotovo v slovanskem, kakor tudi poprej Ciril pri Kerzonesu s črnimi Ogri.

V tem nas potrjujeta tudi Regino¹⁾ in Nestor²⁾, katera jih nazivljeta »Ugre«, to je v gorah uralskih stanujoče. Konstantin Porph.³⁾ pa pravi, da so imeli vojvode (βοεβοδοι) in da je Arpad bil povišan na ščitu za kneza po zakonu (ζακωνον). To je bil slovanski običaj, na kar tudi kaže ta slovanski besedi »vojvoda« in »zakon«. Naj pa madjarski zgodovinarji pokažejo le eno besedo madjarsko iz te dobe.

Za slovanstvo Ogerske imamo sicer malo etnografskih in nabožanskih dokazov, a katere imamo, so velevažni in to tembolj, ker se zlagajo z etimologijo. Tako se Geisa, — Gesa (Jesse, Jesajaš, Jesa — slav.), oče sv. Štefana, nazivlje »Devir«, t. j. svak poljskega Mečislava I., a njegova soproga Adelajda »Beleknegina«.⁴⁾ Dalje vidi zgodovinar v sv. Štefanu označenega takega kralja, kakor nam jih istodobni letopisi pristavljajo pri Čehih in Poljaki. Ze naslov »Κραλας« (kralj), ki se je v neki grški listini ohranil, in ime njegovih dvornikov (Liberales conditionarii Udornici),⁵⁾ katere navaja njegov zakon, govorita dovolj jasno. In tudi ime: Štefan, kaj je drugega, nego slovanski Vac (Václav, Venceslav) v grški obliki? Vse to nam dovolj kaže Štefana — Slovana. Napis: »Jesa, kralj (Κραλας) Turčije« na kroni ogerski, kaj svedoči drugega, nego to, da se je Carigrad ponašal ali ponašati hotel s kraljem slovanskim, Carigradu podredjenim? Sv. Vladislav, katerega kralj poljski Boleslav imenuje svojega gojenca, je bil ne le po imenu, nego tudi po govoru in običajih Slovan⁶⁾. (Dalje prih.)

Smešnica. Star invalid, ki je v vojski zgubil nogo, sreča veseljaka in ga poprosi, rekoč: »Gospod, priporočam se vam lepo; v vojski sem zgubil nogo«. — »Ze prav, toda jaz je nisem našel«, reče veseljak in gre dalje.

Razne stvari.

Domače. (Volilci, pozor!) Prvotne deželno-zbornske volitve, t. j. volitve volilnih mož v maribor-

¹⁾ Regino (Rhegino) je umrl l. 915. kot opat v samostanu sv. Martina pri Trevirju. (Spisal je »Chronicon« od Kristusovega rojstva do 907. l.)

²⁾ Nestor je bil kievski menih ter je umrl okoli l. 1115. Spisal je kroniko, segajočo od sezidanja babilonskega stolpa pa do 1093 po Kr.

³⁾ Konstantin »Porphyrogenetos«, 912—959 bizantinski cesar, je bil marljiv pisatelj, ki nam je med drugim zapustil prva pismena poročila o prihodu Hrvatov in Srbov.

⁴⁾ Dietmar Merseburški, »Chronicon«, ki obsega leta 908—1018.

⁵⁾ Meynert, Gesch. Oesterreichs, IV., 68.

⁶⁾ Vladislav ab infantia nutritus in Polonia fuerat, et quasi moribus et vita Polonus factus fuerat. (Chron. Gall. I., 27)

skem, št.-lenarškem in slov.-bistriškem okraju se začnejo dne 31. avgusta in končajo dne 7. septembra. Slov. volilci, pazite na dan in celo na uro volitve! Pridite polnoštevilno in volite značajne slov. može! Kdor bode volil nemškutarje ali omahljivce, pride v črne bukke!

(Kandidat) za brežiški, sevniški in kozjanski okraj se postavi danes na posebnem shodu zaupnih mož v Brežicah. Upamo, da bode za to izbran mož, ki je ondodni rojak ali ki je vsaj več let ondi deloval.

(Dr. Kokošinek) je dne 20. avg. poročal svojim ptujskim volilcem. Res, kakoršni volilci, tak poslanec. Za vsako pomoč hoče dr. Kokošinek ustanoviti deželni fond ali zaklad. Ali ne bi bilo boljše, ko bi v loterijo stavili?!

(V Trbovljah) bode v nedeljo, dne 30. avgusta popoldne shod volilcev; govorila bodeta gg. dr. Josip Serneč in dr. Lavoslav Gregorec.

(Tatvina). V noči petka na soboto so nepoznati lopovi vlomili pri Sv. Marku v šolo ter g. nadučitelju J. Možini odnesli vso zabelo, meso, nekaj oblačila, vina in drugih stvari. Žendariji marljivo zasledujejo zločince.

(Dr. Jos. Schmiderer), deželni odbor, je oni večer poročal nemškemu Mariboržanom, ki so ga zopet postavili za kandidata za bodoče deželne volitve, ker je postal nemški nacionalec.

(Zlato sv. mašo) je pel dne 17. avgusta č. g. Jurij Kopriva, župnik v Selah pri Slov. Gradcu; pridigoval mu je vlč. g. A. Šlander, župnik v Starem trgu. — Dne 31. avg. bode pa slavil zlato sv. mašo č. gosp. Matija Košar, vpokojeni župnik perniški, v Radomlju na Gorenjskem. Obema kličemo: Še na mnoga leta!

(Toča) je grozno klestila minolo soboto popoldne pri Središču ter celo več ljudij ranila. — Z Zdol pri Brežicah pa se nam poroča, da je toča ravno istega popoldne ondi vse potolkla, vinograde, sadje in poljske pridelke. Kupci za sadje so se ravno napovedali in zdaj —? Istotaka v Sromljah in Pišecah. Bog se usmili!

(Trstenjakova slavnost) pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vrši v nedeljo, dne 6. septembra. V cerkvi bode govoril č. g. dr. A. Medved, na domu v Kraljevcih pri odkritju spominske plošče pa gosp. dr. M. Murko z Dunaja.

(V Gornjem gradu) se nahaja nekaj časa sem v čitalnici židovsko-iramasonska »Neue Freie Presse«. Ne trpite, Gornjegrajci, tega zmaja v svoji sredini! Naj se je priklatil na kakoršnikoli način med vas, dela vam sramoto pred slovenskim svetom.

(Deželni odbor) je dovolil mestu Maribor, da sme na posodo vzeti 15.000 gld.; iz deželnega zaklada pa da dež. odbor 5000 gld. za poškodovano cesto med Sevnico in Planino, in ravno toliko za hudo poškodovane po toči.

(Iz Rožne doline.) Akademski slikar g. Ivan Gosar slika zdaj cerkev sv. Martina v Rožni dolini. Strop je ravno zdaj dodelan ter je pogled nanj prekrasen. Delo hvali mojstra.

(Živinozdravnik), g. M. Jelovšek iz Braslovce bode govoril v nedeljo, dne 6. septembra ob 3 uri popoldne pri g. županu A. Turnšek v Nazarjih v gornji Savinjski dolini. Kmetovalci, pridite!

(Poročil) se je v soboto v Marenbergu z gđ. Jakobino Munda gosp. dr. Vladimir Žitek, ki je nedavno otvoril svojo odvetniško pisarno v Novem mestu. Častitamo!

(Lepo delo.) Josip Steiner, sedlar v Žalcu, izdelal je krasen voz za g. Franca Nidorferja, veleposestnika in mlinarja v Vrbju pri Žalcu. Delo hvali mojstra; fina izvršitev dela svedoči, da se je mladi mojster veliko naučil po svetu. Kdor si želi ogledati voz, temu bode prijazen g. Nidorfer rad ustregel.